

BUDGETAFTALE 2024 - 2027

Indledning

Det gælder i hele landet, at der er store udfordringer forbundet med dette års budgetforhandlinger. De strukturelle problemer er et grundvilkår for alle. Det handler om et arbejdsmarked, hvor det er vanskeligt for både den private og offentlige sektor at rekruttere den nødvendige arbejdskraft. Det handler om stigende mistrivsel hos børn og unge med store konsekvenser for deres livsmuligheder, og det handler om, at der bliver flere ældre og dermed flere borgere med behov for pleje. Dertil kommer de udefrakommende hændelser som inflation, energiforsyning, krigen i Ukraine og klimaforandringerne, som har afgørende betydning for alle – også landets kommuner.

Faxe Kommune er i en udfordrende økonomiske situation, hvor flere forskellige vilkår gør, at det er nødvendigt at træffe nogle af de mest vanskelige beslutninger, vi som byrådspolitikere har været en del af.

Det er en økonomisk situation kendetegnet ved en markant stigning i antallet af seniorpensioner, stigende udgifter på det specialiserede socialområde, prisstigninger og en fortsat opgaveglidning fra sundhedssektoren. Samtidig er likviditeten i Faxe Kommune kritisk lav, og det begrænser handlemulighederne væsentligt.

Faxe Kommune er stadig en kommune med et stort potentiale, og det ønsker vi med denne budgetaftale også at holde fast i. Vi har en historisk lav ledighed, et stærkt erhvervsliv, positiv tilflytning og engagerede borgere, der hver dag bidrager til de små og store fællesskaber i foreninger, skoler og dagtilbud, på arbejdspladsen og i lokalområdet hvor de bor.

Børn

Vores børn er fundamentet for fremtiden – det gælder både de børn og familier, der har brug for støtte og hjælp i hverdagen, de børn der ikke bor sammen med deres forældre, og de børn som har en helt almindelig hverdag i vores dagtilbud og skoler. Byrådet afsatte i 2020 16 mio. kr. årligt til en tidlig forebyggende indsats. Vi må konstatere, at der ikke har været den ønskede effekt heraf.

Udgifterne til det specialiserede børneområde er steget markant over de seneste år. I vores kommune ligger vi ca. 50. mio. kr. højere end sammenlignelige kommuner. Det er nødvendigt at sikre en reduktion i udgifterne til dette område, hvis vi skal kunne give alle børn i Faxe Kommune de bedst mulige forudsætninger i deres opvækst og skolegang. Både inden for undervisning, fritidstilbud samt øvrig hjælp og støtte.

Budgettet 2024 - 2027 til indsatserne på det specialiserede børneområde kommer til at svare til budgettet for 2023. Det rette tilbud til rette tid er vejen til opbremsning i stigning af udgifterne.

Aftaleparterne er enige om at følge udviklingen på området tæt.

Børnenes udfordringer skal afhjælpes inden de vokser sig store. Vi skal bruge ressourcerne bedre på nogle af de dele af området, der ikke har fået tilstrækkelig opmærksomhed de seneste år.

Vi skal tidligere blive opmærksom på en udfordring, bringe de grundige undersøgelser i anvendelse og være inddragende, når vi skal finde frem til, hvad den rette indsats kan være. Herefter skal vi hurtigt følge op, justere og indstille indsatsen, hvis ikke den virker. Det skal foregå så tæt på barnets hverdag som muligt. Samtidig skal vi i langt højere grad være opmærksom på om de mest indgribende indsatser hjælper barnet som tiltænkt.

Der skal i mindre grad bruges eksterne tilbud og leverandører. Vi ønsker i stedet at etablere vores egne lokale tilbud, der understøtter en sammenhæng i barnets liv og tilknytning til sit hjem, familie og netværk.

Aftalens parter er enige om, at der skal ske en yderligere indsats til at styrke trivsel og nærvær i folkeskolen i Faxe Kommune og i den sammenhæng reducere omfanget af skolevægring. Der skal være øget fokus på indsatsstrappen herunder om det er muligt at organisere en række af indsatserne i pakkeforløb. Et børneliv består af hjemmet og familien, skole og dagtilbud samt fritidslivet. Alle tre arenaer har betydning for børns trivsel. Uanset hvor en bekymring for et barns trivsel opstår, skal der hurtigt etableres en dialog med barnet og de primære voksne i barnets liv. Det er væsentligt at have fokus på den samlede livssituation for at kunne sætte ind med de rette tiltag.

Struktur for skoler og dagtilbud

Aftalens parter er enige om at gå fra 3 til 2 skoledistrikter i Faxe Kommune – distrikt Øst og distrikt Vest.

I distrikt Øst fastholdes den nuværende struktur og klassefordeling med de 5 skoler: Karise Skole, Bavnaskolen, Rolloskolen, Hylleholtskolen og Møllevangskolen.

I distrikt Vest er udgangspunktet at ændre strukturen. For Nordskovskolen og Sofiendalskolen betyder det, at den ene skal være skole for 0. – 6. klasse og den anden skal være overbygningsskole. I den sammenhæng skal der tages hensyn til lokalekapaciteten, herunder faglokaler. Vibeengskolen fortsætter uændret. Der skal ske klasseoptimering i distrikt Vest og udarbejdes nye kriterier for klassesdannelse. Der tages hensyn til klasseloftet på 26 elever for 0.- 2. klasse.

Terslev Skole fortsætter uændret i distrikt Vest. Terslev Skole skal have et elevgrundlag, der gør den levedygtig. Derfor er det vigtigt, at man i lokalområdet vælger skolen til sine børn og betragter den som sin lokale folkeskole. Det skal være en skole med en kvalitet, der gør den til et aktivt tilvalg.

Der tages forbehold for den endelige løsning indtil høring og inddragelse på skolestruktur og styrelsesvedtægter er gennemført. Denne proces igangsættes umiddelbart efter budgettets vedtagelse.

Derudover skal det undersøges:

- Om der er mulighed for en flytning af centerklassen. Hvis det er tilfældet er det hensigten, at SFO Tandhjulet skal flytte ind på Karise Skole.
- Om de ledige m² på Rolloskolen kan indrettes til brug for dagtilbud i stedet for at bygge til ved Børnehuset Heimdal.
- Om der er mulighed for at gøre brug af lokaler på Sofiendalskolen til at udvide dagtilbudskapaciteten.

Det er samtidig væsentligt for aftalens parter, at der sker en samlokation af de medarbejdere, der arbejder med tidlige forebyggelse, således at de relevante fagligheder kan komme i spil sammen og koordineret.

Lokal arbejdstidsaftale med lærerne

Ved den næste mulige genforhandling af 'Lokalaftale – opgaver og arbejdstid for lærere og børnehaveklasseledere i Faxe Kommunes skolevæsen' indgået mellem Faxe Kommune og Danmarks Lærerforenings kreds 60, ønsker budgetaftalens parter, at realiseringen af målene i aftalen fremover kan ske med en større fleksibilitet og inden for en bredere ramme end i dag.

Målene i lokalaftalen skal fastholdes. Det handler om at skabe gode læringsmiljøer, skabe dialog og åbenhed, styrke ledelsesrummet og arbejde med fastholdelse og rekruttering af dygtige lærere.

Svømmehal

En svømmehal i Haslev har væsentlig betydning for skole- og fritidslivet i hele Faxe Kommune, og vi ved, at den nuværende svømmehal fra 1977 har en max. restlevetid på ca. 10 år. Derfor skal vi fortsat arbejde videre med anlæg af en ny svømmehal.

Med budgetforliget aftaler vi, at det skal ske med en model for etablering, hvor både finansiering, anlæg og drift skal ske i partnerskab og sammen med tredjepart. I den model vil størstedelen af anlægs- og finansieringsomkostningerne være i 2028 og 2029. Når vi starter denne proces op nu med hele forberedelsen, vil byggeriet kunne påbegyndes i 2027.

Socialområdet

En del voksne mennesker lever en socialt udsat tilværelse, hvor de af den ene eller anden grund har svært ved at mestre deres eget liv uden støtte fra anden side. Det er en kompleks livssituation, hvor der ofte både er psykiske vanskeligheder, en eller flere funktionsnedsættelser og/eller rusmiddelproblematikker. Det kan være rigtig svært at leve i og endnu sværere at komme videre fra.

I den udførende del af kommunen ønsker aftalens parter, at man skal arbejde målrettet på at etablere peer-to-peer fællesskaber også med involvering af frivillige foreninger. Udgangspunktet er, at mennesker, der har erfaringer med social udsathed, traumatiserende livsbetingelser og sårbarhed selv kan være med til at give oplevelser og bryde isolationen for brugerne af de kommunale tilbud samtidig med, at det kan bidrage til deres egen selvudvikling og muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Visitorer og pårørendevejledere har den fornødne viden og kompetencer i forhold til vores borgere, der er ramt af hjerneskade. Derfor nedlægges den selvstændige funktion som hjerneskadekoordinator i den administrative del, da opgaven kan løses som en integreret del af opgaveløsning sammen med borgerne.

Den grønne omstilling i Faxe Kommune handler også om at øge incitamentet hos medarbejderne til at træffe mere bæredygtige valg. Aftaleparterne ønsker derfor at igangsætte et forsøg på socialområdet med en intern CO₂-pris i lighed med den model, som er indført i Aarhus Kommune. Principperne i modellen er, at der betales et internt beløb på udvalgte klimabelastende varer og ydelser. Provenuet tilbageføres til området.

Plejhjem – kapacitet og struktur

Det er sådan i Faxe Kommune, at der her pr. 2023 er en overkapacitet af plejeboliger i forhold til antallet af borgere med behov. Vi er dog midt i en udvikling, hvor middelalderen stiger, og der bliver flere ældre. Derfor vil denne situation ændre sig frem mod 2030.

Faxe Kommune er kendetegnet ved mange små plejhjem, der i nogle tilfælde er utidssvarende. Antallet af ældre over 80 år stiger betydeligt de næste 10 år. Samtidig er det vanskeligt at rekruttere nye medarbejdere til området. Attraktive arbejdspladser og mulighederne for at gøre brug af velfærdsteknologi bliver en afgørende faktor for at kunne løfte de kommunale opgaver på sundheds- og ældreområdet og tiltrække den nødvendige arbejdskraft.

For at kunne imødegå disse udfordringer vil vi frem mod budget 2025-2028 drøfte forskellige muligheder for en plejhjemsstruktur, hvor der er færre og større plejhjem. En sådan ændret sammensætning af plejeboliger skal give de optimale faglige og driftsmæssige betingelser og dermed skabe de bedst mulige grundlæggende vilkår for vores ældre og plejekrævende borgere.

Erhvervsudvikling

Den geografiske placering af Faxe Kommune har et erhvervsudviklingspotentiale, der skal udnyttes. Vi er placeret på den direkte linje mellem Femern og København – mellem det centrale Europa og Skandinavien.

Vi skal udvikle Faxe Ladeplads Havn og erhvervsområdet ved Rønnede. Etablering af de nordvendte ramper ved Ulse udgør her et centralt element, og dette ønsker vi at fastholde med denne budgetaftale.

Udvikling og etablering skal ske i samarbejde med developere og lokale virksomheder og i tæt dialog med staten og andre interessenter.

Der skal nedsættes en hurtigtarbejdende task-force, hvor både administration og udvalgte politikere deltager. Det handler om at samle faglige viden og handlekraft, så vi inden for en kort tidsramme kan sætte handling bag ambitionerne. Der skal være fokus på at etablere nye former for partnerskaber og åbne op for alternative finansieringsmodeller. Der findes tilsvarende projekter og udviklingsinitiativer rundt om i landet, som vi skal lade os inspirere af.

Aftalepartnerne ønsker endvidere at se ind i mulighederne for at oprette en funktion som citymanager i samarbejde med detailhandlen i 2025.

De administrative opgaver

Økonomaftalen mellem regeringen og KL for 2024 indebærer, at kommunerne skal skære i udgifterne til administration. Udgifterne til de administrative opgaver i kommuner og regioner skal samlet nedbringes med 3 mia. kr. frem mod 2030.

Vi vælger i Faxe Kommune at følge dette i overensstemmelse med den tilsvarende reduktion af bloktilskuddet. Med budgetaftalen 2024 – 2027 lægger vi en rammebesparelse, der skal realisere dette.

Samlet skal løsningen af de administrative opgaver ansues på en anden måde med en gennemgribende anderledes tilgang til tværgående opgaveløsning og strukturerne omkring organiseringen af arbejdet.

I overensstemmelse med Økonomaftalen 2024 mellem KL og regeringen skal der være fokus på:

- En tilpasning af administrationen på tværs af centerområderne.
- Forenkling af interne regler, procedurer og tidskrævende arbejdsgange.
- At være ambitiøs når det gælder at nytænke de administrative løsninger, der også understøtter de borgernære velfærdsopgaver.

Sygefravær

Når en kommunal medarbejder er sygemeldt og mangler til at løse opgaven, har det omkostningsfulde konsekvenser i flere sammenhænge – både for den enkelte medarbejder, for borgerne, for den konkrete arbejdsplads og for kommunens samlede budget.

Der er stor forskel på tværs af de kommunale arbejdspladser både i selve omfanget af sygefraværet og årsagerne hertil. Sygefraværet i Faxe Kommune har de seneste år bevæget sig i nedadgående retning mod landsgennemsnittet og sammenlignelige kommuner. I forhold til de øvrige kommuner i Region Sjælland ligger Faxe Kommune relativt højt.

Aftaleparterne ønsker derfor fortsat at have fokus på at nedbringe sygefraværet og fortsat følge udviklingen tæt.

Hensigtserklæringer

Aftaleparterne for budgetforliget 2024-2027 ønsker en særlig opmærksomhed omkring følgende mål og intentioner:

- **Cykelstier:** Det skal være nemmere at være cyklist i Faxe Kommune. Der skal både være fokus på cykelturisme og pendling, og på at skabe sammenhæng mellem byer og boligområder i kommunen. Teknik- og Miljøudvalget arbejder for nuværende med en cykelstrategi 2025-2028. Aftaleparterne er enige om, at muligheden for anlæg af nye cykelstier skal indgå i prioriteringen af eventuelle ledige anlægsmidler. Derudover skal alternativ finansiering med de statslige puljer benyttes, hvis det er muligt.
- **Udbud og udlicitering:** På Teknik og Miljøudvalgets område skal det undersøges hvilke opgaver, der vil kunne sendes i udbud og udliciteres. Det skal være opgaver, hvor markedet er modent, og der er en kendt sandsynlighed for, at der kan opnås en økonomisk gevinst.

- Det specialiserede område: Faxe Kommune skal varetage sine strategiske interesser frem mod næste års økonomiforhandlinger mellem regering og KL. Der er en strukturel ubalance mellem borgernes behov og de ressourcer, som kommunerne har til rådighed til at løse opgaverne. KL's Socialudvalg og KL's Repræsentantskab skal aktivt gøres opmærksom på dette.
- Grøn energi: Der skal arbejdes målrettet videre med opsætning af solceller på kommunale ejendomme.
- Energi er en kostbar ressource. Sidste vinter lykkedes det for kommunens medarbejdere at begrænse energiforbruget med en god indsats i dagligdagen. Aftaleparterne ønsker, at de gode takter fortsætter.

Underskrift

Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Lokallisten, Liberal Alliance, Nye Borgerlige, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Haslev///Faxe-Listen og løsgænger Lars Folmann står sammen om Budgetaftalen 2024 – 2027.

Haslev, d. 27. september 2023:

Ole Vive
Venstre - Borgmester

Dorthe Adelsbech
Venstre

Michael Christensen
Det Konservative Folkeparti

Mikkel Dam
Liberal Alliance

Michelle Frese
Socialistisk Folkeparti

Christina Birkemose
Haslev///Faxe-Listen

Eli Jacobi Nielsen
Dansk Folkeparti

René Tuekær
Lokallisten

Pia Backquist
Ny Borgerlige

Thomas Spange Olsen
Enhedslisten

Lars Folmann
Løsgænger